

Kaksi kertaa maapallonkin kiertänyt TS Helena Karibian alloilla.

PURJEHTIEN MEKSIKOSTA KUUBAAN JA TAKAISIN

5.1.2025 12.00

UUSINTA V 2015 - Nelituntiset vahtivuorot rytmittävät Karibian purjehdusta Suomen Purjelaivasäätiön kuunari Helenalla. Ruorivuorot ja ruoanlaitto sujuvat lupsakkaasti tiimityöskentelynä. Purjehdusta täydentää unohtumaton vierailu historiaa henkivään Havannaan.

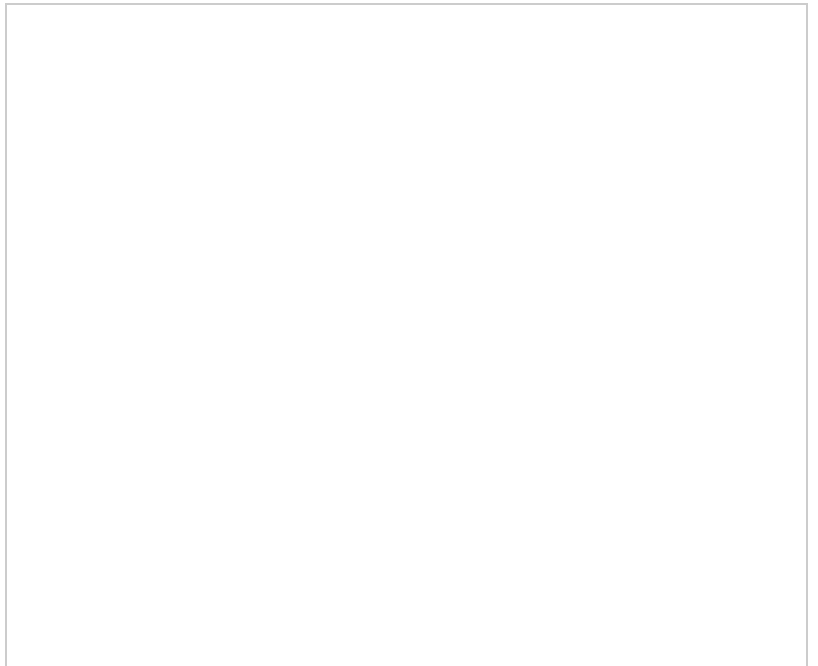
Teksti ja kuvat: MARI ROMPPANEN

Isla Mujeresin supermarketin hyllyt notkuvat eksoottisia hedelmiä ja vihanneksia. Mangot, ananakset ja papaijat täyttävät ostoskärrymme. Sujautamme joukkoon myös chilippureita ja inkivääriä.

Ostoslista on pitkä. Kärryihimme löytävät tiensä niin kinkku, ketsuppi kuin kookosmaitokin. Avulias marketin työntekijä pakkaa ostoksemme parhaat päivänsä nähneen polkupyöräkärryn kyytiin ja ajelee rantatietä kohti vierasvenesatamaa. Laiturin kyljessä odottaa Suomen Purjelaivasäätiön kuunari Helena.

Kärräämme ruokatarvikkeet aluksen uumeniin. Aineksista syntyy ateriat koko 15 hengen miehistölle tulevan viikon purjehduksen aikana: seilaamme Cancúnin edustalla sijaitsevalta Isla Mujeresin saarelta Kuubaan ja takaisin.

Kuunari Helenan runkomiehistö opastaa oppilaspurjehtijat laivan tavoille. Käsittelemme purjeita, tähystämme ja ohjaamme alusta vahtiryhmissä. Valmistamme myös ateriat yhdessä ja siivoamme aluksen. Jokaista nelituntista vahtivuoroa seuraa samanpitäinen vapaavuoro.

Perehdytyksen ja turvallisuuskoulutuksen jälkeen irrotamme köydet ja otamme kurssin kohti Kuubaa. Delfiinit kisailevat hetken ympärillämme kuin jouduttaakseen matkantekoamme. Pian tuulikin viriää.

Kone seis, purjeet ylös! Karibianmeri välkkyi ruiskukansinisenä, valkoiset purjeet pullistuvat, laineet pärskähtelevät Helenan kylkeä vasten. Tämän taivaallisen rauhan keskeyttää valtamerivirvelin suunnasta kuuluva mekkala: vieheeseen on tarttunut kala.

Ahti suo meille *rainbow runnerin*, trooppisilla merillä tavattavan sinikeltaraidallisen vonkaleen. Kalapoloinen saa rommitilkan kiduksiinsa, pökertyy kannelle ja paistuu sittemmin uunissa siisteinä annospaloina.

Iltaa kohden tuuli tyyntyy. Vetäydymme yöpuulle hytteihimme koneen huristessa ja yömerivahtien pitäessä aluksen kurssissa Karibian tuikkivan tähtiävaan alla. Kuunvalo tanssii tyyneä aaltoilevan meren pinnalla.

Matkalla kohti krokotiilinmuotoista Kuubaa harjoittelempa solmujen tekoa sekä tutustumme merikartoihin ja navigointiin perämiehen opastuksella. Kipparimme kertoo meille pasaatituulista, voimakkaista merivirroista ja merten ylle syntyvistä säärintamista.

Stand by -vahdit valmistavat lounaaksi maukkaan chilillä terästetyn kalakeiton. Vapaavuorolaiset nauttivat leppoisasta päivästä kirjaa lukien tai horisonttia katsellen. Toiveemme tuulen voimistumisesta toteutuu - etenemme purjeiden voimalla aina aamuyöllä saakka. Tähdet ja Kuuban rannikon majakat loistavat meille kilpaa.

Liikkuva kotimme kuljettaa meidät Havannan Marina Hemingwayhin. Satama on nimetty yhdysvaltalaisen Nobel-kirjailija **Ernest Hemingwayn** mukaan, joka asui Kuubassa kolme vuosikymmentä. Hän kirjoitti siellä klassikkoteoksensa *Vanhus ja meri*. Kirja on oivallista matkalukemista purjehduslomalle. Havannan liepeillä sijaitsee Finca Vigia, Hemingwayn kotimuseo.

Che Guevaran tuima katse ja *Hasta la Victoria Siempre* -teksti tervehtivät meitä satamarakennuksen seinästä. Aikamatka muutaman vuosikymmenen taakse alkaa.

Kaupunkikiertoajelulla Miramarin kaupunginosan vauraat näkyvät vaihtuvat Vedadon hotelleihin ja yökerhoihin. Mahtipontista vallankumousaukiota valvoo kansallissankari ja vapaustaistelija **Jose Martín** patsas. Rommi- ja sikaritehtaalla maistamme Kuuban kansallistuotteita.

Aallot pyyhkivät rantakatu Malecónia ajaessamme kohti El Morron linnoitusta, joka on rakennettu 1600-luvun alkupuolella suojaamaan Havannaa merirosvojen ja valloittajien hyökkäyksiltä. Työväkenä olivat orjat, joita espanjalaiset siirtomaaisännät toivat Afrikasta.

El Morron linnoitus pysyi voittamattomana aina vuoteen 1762 saakka, jolloin britit valtasivat sen. He ampuivat taivaan tuuliin silloisen majakkatornin - nykyinen majakka on rakennettu vuonna 1845. Linnoituksessa on aikoinaan pidetty koulua majakanvartijoille.

Opastettu kierroksemme päättyy Vanhankaupungin sydämeen Plaza de Armas -aukiolle, jonka reunalta löytyy entisessä presidentin palatsissa sijaitseva vallankumousmuseo. Vastaaan kurvailee Ladoja sekä karamellinvärisiä vanhoja amerikanrautoja.

Havannan hurmaava V0anhakaupunki on UNESCO:n maailmanperintökohde. Kapeita katuja reunustavat romanttisen rähjäiset talot. Lapset pelaavat kadulla *béisbolia* ylväsryhtisten naisten istuessa tuoleillaan elämänmenoa seuraillen. Ostamme kävelykadun pikkukaupasta jäätelöä. Kolikossa lukee *patria o muerte* - isänmaa tai kuolema. Salsa soi kaikkialla.

Yksi jos toinenkin Helenan purjehtija saapuu Ruinas del Parque -ravintolan terassille. Orkesteri soittaa korvia hivelevää musiikkiaan, tarjoilijat hyöriivät ympäriinsä. Viereisen pöydän georgialaiset merimiehet kertovat rahtaavansa öljyä Gibraltarin ja Kuuban välillä.

Museot ja katedraalit kutsuvat joitakin ryhmästämmä, osa pistäytyy Hemingwayn kantabaareissa La Bodeguita del Mediossa ja La Floriditassa. Baarit on valjastettu turistiteollisuuden käyttöön: mojiton ja daiquirín hinnat ovat sen mukaiset.

Viimeisen, samettisen pehmeän illan vietämme kahden matkatoverini kanssa tutussa Ruinas del Parquessa rumban rytmejä kuunnellen - muut ovat katsomassa legendaarista Tropicana-esitystä. Uppoudumme tunnelmaan. Havanna on koettava nyt, ennen kuin muutoksen tuulet alkavat puhalttaa.

Kippari Raimo Siiro ja konemies Veikko Viinikka ovat pitkän linjan purjehdusammattilaisia.

Jätämme kaihoisat hyvästit ainutlaatuiselle Kuuballe. Parin vuorokauden purjehdusta takaisin Meksikoon tahdittavat neljän tunnin välein toistuvat vahti- ja vapaavuorot. Yhteiset askareet sujuvat lupsakkaasti vahtikavereiden kanssa. Aamupuuro valmistuu ajallaan ja tiskit hoituvat.

Yömerivahdissa, pimeyden pudottua meren ylle, tiirailemme säihkyvää taivasta tähtitiedettä harrastaneen matkakumppanini opastuksella. Helena purjehtii vakaasti linnunradan hohtaessa yllämme, mieli rauhoittuu.

Saavumme Meksikon rannikolle auringon noustessa. Aamun ensi säteet värjäävät maiseman pehmeällä valolla. Laskemme purjeet ja kiinnitymme laituriin Isla Mujeresin saarella. Turkoosina kimalteleva meri houkuttelee lähtemään uinti- ja snorklausretkelle.

Matkamme kruunaa yhteinen päätösillallinen Helenalla. Currykookoskana sulaa suussa. Jälkiruoaksi haemme supermarketista meksikolaista suklaajäätelöä - johan muinaiset mayatkin hemmottelivat itseään kaakaosta valmistetuilla herkuilla.

FAKTAT SUOMEN PURJELAIVASÄÄTIÖ

o Suomen Purjelaivasäätiö järjestää Karibian purjehduksia joulumaaliskuussa.

o Valittavana on useita purjehdusreittejä: lähtö- ja päätesatamat vaihtelevat.

o Aiempi purjehduskokemus ei ole välttämätöntä.

o Oppilaspurjehtijat jaetaan aluksella vahtiryhmiin: merivahdit ohjaavat alusta ja tähyttävät, stand by -vahdit valmistavat ateriat ja siivoavat aluksen.

o Säätiön alukset lähtevät maaliskuussa Karibialta paluupurjehdukselle kohti Eurooppaa. Reitti kulkee Azoreiden kautta Ranskaan ja Englantiin ja sieltä kohti Suomea, jonne saavutaan toukokuussa.

o Kesäkaudella järjestetään nuorisopurjehduksia Itämerellä.

o Syksyllä on tarjolla seikkailupurjehduksia Euroopan vesillä, ja marraskuussa alukset suuntaavat jälleen kohti Karibiaa. Atlantin ylitykselle lähdetään Kanariansaarilta.

Capitolion edustalta voi lähteä tutustumaan Havannan nähtävyyksiin hevoscarrin kyydissä.

Ladat, mopotaksit ja yli 50 vuotta vanhat jenkkiraudat odottavat kyyditettäviä Havannassa.

Purjeiden nostoon tarvitaan koko oppilasjoukko.

Aamu sarastaa saapuessamme Meksikon rannikolle.

Aavan meren katseleminen rauhoittaa mielen ja kirkastaa ajatukset.